

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE LENART

šolsko leto 2010/2011

*Skupaj zmoremo več.
Ohranimo dobre stvari, slabše pa skupaj izboljšajmo.*

Lenart, maj 2009

KAZALO

	stran
I. UVOD	4
II.PREAMBULA	5
1. VZGOJNA NAČELA	5
2. VLOGA ŠOLE IN STARŠEV	5
3. VZGOJNE DEJAVNOSTI	6
4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	8
5. VZGOJNE KAZNI	9
III. VIZIJA OŠ LENART	10
1. POSLANSTVO	10
2. OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA IN ANALIZA STANJA	11
3. VREDNOTE NA KATERIH TEMELJI VZGOJNI NAČRT	12
4. NAČELA PO KATERIH BOMO VZGOJNO DELOVALI	12
IV. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE	14
V. SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA	17
VI. PRAVILA ŠOLSKEGA REDA	18

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena zakona (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli, Uradni list RS, št. 102/2007), ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja...

Zakon določa cilje osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti, omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe,
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje,
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju,
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih,
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih,
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca...

Naložena je odgovornost za uresničevanje navedenih vrednot in ciljev vsem, ki bivajo v osnovni šoli ali pa so z njo povezani. To so učenci, strokovni delavci, drugi zaposleni v šoli, starši, lokalno okolje in različni obiskovalci šole.

Upoštevanje potreb in interesov učencev, njihovih značilnosti ter posebnosti okolja, usmerja šolo k individualizaciji in personalizaciji uresničevanja vzgojno izobraževalnih ciljev zapisanih v zakonu.

KONCEPT DELA NA VZGOJNEM PODROČJU – VZGOJNI NAČRT V OSNOVNI ŠOLI

I. UVOD

Izhodišče razmišljanja o vzgoji v osnovni šoli je lahko Poročilo Mednarodne komisije o izobraževanju za enainvajseto stoletje, pripravljeno za UNESCO. Od mnogih pomenljivih smernic navajamo dve.

»Nova, razširjena zasnova učenja bi morala vsakemu posamezniku omogočati, da odkrije, predrami in obogati svojo ustvarjalnost – da spravi na dan zaklad, ki se skriva v vsakem izmed nas. Tako na izobraževanje ne bi več gledali le kot na sredstvo, temveč bi vlogo izobraževanja razumeli globlje: kot razvoj celovite osebnosti, ki se v vseh svojih razsežnostih uči biti.« (Delors, 1996, 78)

»Vzgoja in izobraževanje morata omogočiti vsakemu človeku, da sam rešuje svoje probleme, oblikuje svoje odločitve in nosi svoje odgovornosti« (Delors, 1996, 86)

ŠTIRJE STEBRI IZOBRAŽEVANJA

- Prvi steber, **učiti se, da bi vedeli**, poudarja razvoj vedenja, ustvarjalnega, kritičnega, samostojnega, izvirnega mišljenja. Učenje za doseganje ciljev tega področja v naši šoli najpogosteje srečamo.
- Drugi steber, **učiti se, da bi znali delati**, je povezan z znanji potrebnimi za ustvarjanje materialnih dobrin, izvajanje storitev, gospodarsko rast in razvoj, blagostanje, zaslužek. Žal so neravnovesja na tem področju pogosto povezana s pretirano tekmovalnostjo, velikimi razlikami v razvoju, konflikti, uničevanjem okolja in izčrpavanjem virov.
- Tretji steber, **učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim**, izpostavlja humani razvoj, kar pomeni, da je dobrobit človeka (človeštva) merilo stvari, usmerjenost v trajnostni razvoj pa izraža skrb za okolje in prihodnost. Zato je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje. Zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost.
- Četrti steber, **učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj**, opozarja na pomen spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete. Učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme. Življenjska uspešnost je namreč v veliki meri povezana z našim samozavedanjem ter odnosi z drugimi ljudmi.

Z oblikovanjem koncepta dela na vzgojnem področju ter načrtovanjem in izvajanjem vzgojnih načrtov šol želimo uresničevati predvsem zadnja dva stebra izobraževanja.

Predlagano izhodišče za razpravo o konceptu dela na vzgojnem področju se naslanja tudi na nekatere zakonodajne vire. To so:

- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989)
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (izdalo MŠŠ, 1995)
- Izhodišča kurikularne preнове (pripravil NKS, 1997)
- ZOFVI 2. člen (cilji vzgoje in izobraževanja), • ZOŠ: 2. člen – cilji OŠ

II. PREAMBULA

Šola ima vzgojni načrt. Vzgojni načrt je del Letnega delovnega načrta šole.

Vzgojni načrt šole temelji na ciljih osnovne šole. Oblikujejo ga delavci šole v sodelovanju s starši in učenci.

Vzgojni načrt obsega:

- vzgojna načela,
- vzajemno sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev),
- vzgojne postopke,
- vzgojne ukrepe.

1. VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na naslednjih načelih proaktivnega delovanja:

- načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli v fizičnem, psihosocialnem, in duhovnem smislu,
- načela ravnanja: vključevanja in strpnosti, sodelovanja, skupnega reševanja težav, dogovarjanja, zavzetosti za vsakega posameznika, spodbujanja k odličnosti posameznikov in odnosov,
- načelo zaupanja z zagotavljanjem varnosti,

2. VLOGA ŠOLE IN STARŠEV PRI IZVAJANJU VZGOJNEGA NAČRTA

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijamo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujemo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr.: restitucija).

Starši se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šole – kodeks ravnanja. Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalne center in druge ustanove.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šola izvede obisk strokovnega delavca na domu s soglasjem staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih. V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

A) PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, so uspešni, ustvarjalni, iniciativni, svobodni z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja skupnost. Temeljijo na kakovostnem organiziranju učenja, vzajemnem spoštovanju, odgovornosti in visokih pričakovanjih na področju učenja in medsebojnih odnosov.

Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe in razvijali svojo samostojnost ter odgovornost.

Proaktivne in preventivne dejavnosti lahko obsegajo:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje.
- Oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja– pravila šole in oddelka.
- Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi.
- Sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč.
- Poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju.
- Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov.
- Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja.
- Vrstniško svetovanje in posredovanje.
- Izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.
- Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole.
- Spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi ter s spoznavanjem stališč in predlogov vseh udeležениh.
- Povečanje nadzora na določenih krajih v določenih časih.
- Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje.
- Druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola.

B) SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, delom, odnosih z drugimi, razvijanju samopresoje in prevzemanju odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole, zavedanje svobodnih izbir v mejah, ki jih postavlja skupnost in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija ...
- razvijati pozitivno samopodobo,
- dosegati druge cilje, ki si jih zastavi šola.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovornih ur, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci šole.

Svetovanje in usmerjanje povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci ali vrstniki.

4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

A) VZGOJNI POSTOPEK: RESTITUCIJA

Restitucija (povračilo škode) omogoča ustvarjalno soočanje z napakami, ki so na ta način tudi priložnost za učenje novih vedenj in popravilo napak.

Poravnava škode je postopek poravnave povzročene škode z delom ali kako drugače.

V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije so:

- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo.
- Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Spodbuja pozitivno vedenje ne obrambnih vedenj kot kritika in kazen, ter poudarja vrednote.
- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljeni spreminjati vedenje, lažje bodo razumeli napake drugih in kot odrasli ne bodo avtoritarno kaznovali.

B) VZGOJNI UKREPI

Vzgojni postopki obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi so lahko:

- Ukinitve nekaterih pravic, ki so povezane s kršitvami pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov ...
- Povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku.
- Zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov v soglasju staršev.
- Kadar učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven prostorov šole (dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi ...), šola poskrbi za dodatno spremstvo strokovnega delavca ali pa za takega učenca organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli.

- Odstranitev od pouka: mogoča je, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom (razen v primeru, ko gre za učenca s posebnimi potrebami).

Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih mej, sprejemljivega vedenja in omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od ure pouka, mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan, skupaj pregledata opravljeno delo in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne kazni.

5. VZGOJNE KAZNI OZIROMA ADMINISTRATIVNI VZGOJNI UKREPI

Minister podrobneje določi postopek izrekanja vzgojnih kazni in varstvo pravic učencev. Izraz vzgojna kazen je delovne narave in uporabljen, da se razlikuje od izraza vzgojni ukrep, ki nima za učenca trajnih posledic, kot sta premestitev v drugi oddelek ali šolo. Vzgojna kazen ima torej podobno vlogo kot sedaj veljavni vzgojni ukrepi. Primeren bi bil tudi izraz administrativni vzgojni ukrep.

Vzgojna kazen se izreče, kadar so izčrpana vsa pedagoška sredstva vsebovana v vzgojnem načrtu šole. Izrek vzgojne kazni je povezan z obveznostjo izvajanja usmerjenih individualiziranih proaktivnih, svetovalnih in drugih vzgojnih dejavnosti in s sodelovanjem zunanjih institucij (svetovalni centri, centri za socialno delo, dispanzerji za psihohigieno itd.). V skrajnem primeru je posledica vzgojne kazni premestitev učenca v drugi oddelek ali šolo, v nekaterih primerih tudi brez soglasja staršev. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Vzgojne kazni so:

- opomin razrednika,
- opomin oddelčnega učiteljskega zbora, (premestitev v drug oddelek?),
- opomin ravnatelja,
- opomin učiteljskega zbora (prešolanje?).

III. VIZIJA OSNOVNE ŠOLE LENART

Želimo biti šola, ki bo spodbujala in razvijala individualnost vsakega posameznika.

Verjamemo, da lahko s spoštljivim odnosom vseh vpletenih v procesu vzgoje in izobraževanja dosežemo optimalne rezultate na vseh področjih našega delovanja.

Spoštljiv odnos je naša temeljna vizija iz katere izhajamo.

1. POSLANSTVO

Verjamemo in prepričani smo, da lahko le vsi udeleženci v vzgojno-izobraževalnem procesu skupaj (učenci, učitelji in starši) dosežemo optimalne rezultate v razvoju naših otrok. Ob njihovem razvoju rastemo in se razvijamo tudi ostali (tako učitelji kot starši).

- Učencem želimo pomagati, da se bodo naučili sprejemati odgovornost za svoja dejanja in pomagati sočloveku, ki pomoč potrebuje.
- Želimo ustvariti klimo, ki bo učencem dajala občutek varnosti in zaupnosti.
- Omogočiti jim želimo optimalne (prostorske in materialne) pogoje za delo.
- Naučiti jih želimo strpnosti, sprejemanja drugačnosti in jim privzgojiti odnos do lastne kulturne dediščine, tradicije in običajev.
- Želimo jih vzgojiti v odgovorne ljudi, ki bodo spoštljivo ravnali z okoljem in jih vzpodbujati, da bodo znali poskrbeti za zdrav način življenja.

2. OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA IN ANALIZA STANJA

Naredili smo analizo stanja vrednot med učitelji, starši in učenci.

Analizo stanja med učitelji smo opravili na pedagoški konferenci, analizo stanja med starši smo opravili v času roditeljskih sestankov, analizo stanja med učenci smo opravili v času razrednih ur (zadnji dve aktivnosti so izvedli razredniki na osnovi pridobljenih informacij in izkušenj na pedagoški konferenci).

Iz dobljenih rezultatov smo razbrali naša močna in šibka področja. Pri močnih področjih smo bili vsi udeleženci dokaj enotni, šibkost pa smo ocenili bolj razpršeno. Rezultati so naslednji:

MOČNA PODROČJA:

- dobro sprejemamo drugačne,
- za varnost je dobro poskrbljeno,
- učitelji so odgovorni in dosledni,
- smo strpni,
- učitelji dobro podajajo snov.

ŠIBKA PODROČJA:

- smo šibki na področju komunikacije,
- učenci si želijo več zaupnosti z učitelji,
- imamo različne kriterije v pristopu do učencev (delajo se razlike med učenci),
- učenci se premalo družijo z učitelji,
- slabo sprejemamo kritiko.

Na podlagi dobljenih rezultatov smo znotraj skupine za pripravo vzgojnega načrta pripravili vrednote na podlagi katerih želimo razvijati naš vzgojni načrt in delovanje.

3. VREDNOTE NA KATERIH TEMELJI VZGOJNI NAČRT

1. SPLOŠNE DRUŽBENO SPREJETE VREDNOTE

2. VREDNOTE, KI SMO JIH POSTAVILI V OSPREDJE

- MEDSEBOJNO SPOŠTOVANJE:

Prizadevali si bomo za spoštljivo medsebojno delovanje na vseh področjih našega dela.

- ZAUPANJE:

Zavedamo se, da je temelj vsakega dobrega odnosa zaupanje. Želimo ustvariti dober odnos z vsemi udeleženci v vzgojno-izobraževalnem procesu. To je glavni razlog, da je ena izmed vrednot, ki smo jih izpostavili v našem vzgojnem načrtu zaupanje.

- STRPNOST:

Čeprav so rezultati analize stanja pokazali, da smo v šoli dokaj strpni, se zavedamo, da je to zelo široko področje. Še naprej bomo razvijali strpnost in se trudili, da bi razumeli različnost vseh živih bitij in bili sposobni le-to sprejemati na pozitiven način.

- VARNOST:

Je pomembno področje, kateremu dajemo velik poudarek. Skrb za varnost vseh bo še naprej ena izmed pomembnejših vrednot.

- ZNANJE:

Uporabno znanje, ki bo dobra podlaga za nadaljnje šolanje naših učencev, nas vodi k nenehnemu uvajanju novosti v naše delo.

4. NAČELA PO KATERIH BOMO VZGOJNO DELOVALI

1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja.

Načelo izhaja iz Konvencije o otrokovih pravicah. Prepoveduje ponižujoče telesno in psihično kaznovanje in zahteva, da se pri vzgoji in vzpostavljanju discipline spoštuje otrokovo človeško dostojanstvo.

2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev.

Tudi to načelo izhaja iz Konvencije o otrokovih pravicah.

Govori o tem, da naj učenci sodelujejo pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju pravil in posledic njihovih kršitev, pri preprečevanju disciplinskih problemov ter pri načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti. Vse to jim omogoča, da se soočajo z načeli demokratične družbe in pridobivajo izkušnje o njih, hkrati pa se z zavestnim sprejemanjem pravil učencem omogoča simbolno poistovetenje z vrednotami, moralnimi normami in načeli, kar je nujen pogoj razvoja avtonomne morale.

3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja.

Proaktivno delovanje se nanaša na vzpostavljanje prijetne, sproščene in spodbudne razredne klime, ki temelji na pozitivnih medosebnih odnosih zaupanja vseh.

Preventivno delovanje je povezano z uporabo metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev, jim omogočajo aktivno sodelovanje in tako preprečujejo, da bi bili vključeni v manj ustvarjalne aktivnosti in doživljali trajnejše neuspehe.

4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenost pristopa šole in staršev.

Starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj, zato je sodelovanje nujno. Šola naj povabi starše na različna srečanja (npr.: delavnice za starše, predavanja, šolo za starše, vključitev staršev v dneve dejavnosti, tabori, šole v naravi...).

V primeru pričakovanj staršev, ki niso v skladu s strokovnimi vzgojnimi načeli šole, se seveda šola ne sme podrediti družini, ampak mora poskušati starše s strokovnimi utemeljitvami pridobiti k sodelovanju.

5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil.

V vsaki skupnosti je potrebno določiti pravila skupnega življenja, ki izhajajo iz pravic in dolžnosti. Otroci se v zvezi s pravicami postavljajo v poseben položaj. Zaradi nedoraslosti in nezrelosti še niso sposobni prevzeti vseh odgovornosti skladno z upravičenjem, hkrati pa so iz nekaterih pravic izvzeti. Otroci se odgovornosti šele učijo. Naša naloga je, da jim pomagamo pri tem učenju:

- spoznati morajo, da vedenje izbirajo sami, da so nosilci svojih dejanj,
- zavračanje izgovorov oziroma izmikanje odgovornosti,
- sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih in neustreznih vedenj,
- upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojne stopnje učencev.

Učenci se učijo odgovornega vedenja, če jim pomagamo, da se zavedajo svojih izbir. Šola naj bo pozorna na priložnosti, v katerih se učenci učijo prevzemanja odgovornosti za svoja dejanja.

6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline.

Cilj vzgoje je vedno večja samostojnost in odgovornost otrok.

V primerih, ko se učenci vedejo neprimerno, jim naj učitelj pomaga videti problem in jih spodbudi, da o problemu govorijo in ga rešujejo. Na ta način je učencem omogočeno, da spremenijo lastno vedenje.

V primeru, da to ne privede do želenih rezultatov, naj učitelj intervenira z najvišjo stopnjo nadzora (velelne povedi, navajanje pravil...). S tem spodbujamo pri učencih samodisciplino in odgovornost ter zagotavljamo spoštovanje pravil in pravic ostalih.

K večjemu samonadzoru pripomorejo ustrezna povratna sporočila.

7. Načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti.

To načelo izhaja iz same šolske zakonodaje, ki daje šolam avtonomnost pri izbiri vrednot, ki v največji meri upoštevajo značilnosti in posebnosti šole ter njenega okolja.

8. Načelo osebnega zgleda.

Pri vzgoji so najpomembnejši vzgledi. Vzglede ni v prvi vrsti beseda, ampak dejanje.

IV. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Izbrali smo štiri aktivnosti, ki jih bomo izvajali skozi celo leto. Z aktivnostmi so povezani različni udeleženci in različne aktivnosti. Za posamezno aktivnost bo načrt izvajanja še bolj podrobno zapisan.

1. Kako umiriti glasnost učencev med odmori?

- želimo, da bi se hrup med odmori zmanjšal,
- obstoječe dežuranje učiteljev bomo povečali,
- dežurni učitelj bo opozarjal učence na morebitna pretiravanja (tisti, ki bo konstantno kršil pravilo, bo moral pomagati dežurnemu učitelju pri kontroli),
- v večnamenskem prostoru bomo postavili več miz z družabnimi igrami za učence (možnost igranja med glavnim odmorom ali prosto uro),
- pri igrah bodo sodelovali tudi učitelji,
- rezultate bomo lahko ocenili po kršitvah (če jih bo postopno manj in glasnosti).

UDELEŽENCI: so učenci od četrtega do devetega razreda

NOSILCI AKTIVNOSTI: učitelji, ki poučujejo v stavbi na Ptujski c. 25

ČAS: aktivnost bo trajala celo šolsko leto, med odmori

REALIZACIJA: celo šolsko leto

EVALVACIJA: sprotne evalvacije (mesečne), na mesečnih konferencah in ob koncu leta obsežnejša z načrti za prihodnje leto

S to aktivnostjo bomo spodbujali medsebojno spoštovanje, varnost, strpnost in zaupanje.

2. Kako vzpodbuditi učence, da bi bolj pozdravljali?

- želimo, da bi učenci in učitelji pozdravljali eden drugega v šoli in izven nje,
- pri razredni uri razrednik predstavi svojim učencem dogovor v okviru šole (v okviru VN) in predstavi ta dogovor kot obliko obojestranskega izkazovanja spoštovanja,
- na hodniku učitelji odzdravljajo učencem in jih tudi sami nagovorijo, v primeru če le-ti ne upoštevajo dogovora,
- ob večkratnem neupoštevanju dogovora o pozdravljanju sledi razgovor,
- učitelji in učenci spremljajo pozdravljanje in se o tem pogovorijo na razrednih urah (učitelji povedo učencem, učenci pa učiteljem o morebitnem neupoštevanju dogovorov).

UDELEŽENCI: vsi učenci, strokovni delavci, ostali zaposleni, starši in obiskovalci

NOSILCI AKTIVNOSTI: učitelji in strokovni delavci

ČAS: celo šolsko leto

REALIZACIJA: celo šolsko leto

EVALVACIJA: sprotne evalvacije, v okviru razrednih ur in ob zaključku šolskega leta se oceni napredek na tem področju (vključeni so vsi udeleženci)

S to aktivnostjo bomo razvijali medsebojno spoštovanje in zaupnost.

3. Kako izboljšati komunikacijo s starši?

- učitelji in starši želimo izboljšati komunikacijo in se več družiti na neformalnih srečanjih,
- v šoli organizirati srečanja neformalnih oblik, kjer steče razgovor o vsakdanjih stvareh, ob tem pa se dotaknemo tudi šolskih tem,
- nadaljevati z jesenskimi neformalnimi srečanji (kostanjev piknik), zimskimi ustvarjalnimi delavnicami, spomladanskimi uricami ustvarjalnosti ter zaključnimi srečanji s starši in učenci,
- ob zaključku šolskega leta s pomočjo vprašalnika narediti analizo o obstoječi komunikaciji med učitelji in starši,
- na osnovi rezultatov načrtovati nadaljnje aktivnosti.

UDELEŽENCI: vsi strokovni delavci in starši

NOSILCI AKTIVNOSTI: strokovni delavci in starši

ČAS: celo šolsko leto

REALIZACIJA: jeseni, pozimi, spomladi in ob zaključku šolskega leta

EVALVACIJA: sprotna (razgovori s starši) in ob zaključku šolskega leta

S to aktivnostjo bomo razvijali medsebojno spoštovanje, izboljševali komunikacijo, strpnost in zaupnost.

4. Kako omogočiti bolj pristen stik (oseben) med učitelji in učenci?

- učitelji, še posebej pa učenci so izrazili željo po bolj osebnem stiku,
- to bi lahko izvajali v okviru govorilnih ur, ki jih ima vsak učitelj po svojem rednem delu (pouku),
- učitelj bi v okviru svoje govorilne ure z učenci, ki bi jih pritegnil (sprva tiste, ki so mu bolj blizu, kasneje pa še ostale, ki bi to želeli), izvajal različne socialne igre, oz. aktivnosti, ki bi jih predlagali učenci,
- z njimi bi na ta način stopil v bolj oseben in pristen stik, kar bi lahko pripomoglo k boljšemu razumevanju posameznega učenca in tudi učitelja,
- ob koncu šol. leta bi se izvedla anketa, ki bi prikazala stanje na tem področju, ki smo ga želeli izboljšati.

UDELEŽENCI: učenci in strokovni delavci

NOSILCI AKTIVNOSTI: strokovni delavci

ČAS: v času individualnih govorilnih ur

REALIZACIJA: celo šolsko leto

EVALVACIJA: sprotna evalvacija v pogovoru z učenci in ob zaključku šolskega leta

S to aktivnostjo bomo razvijali medsebojno spoštovanje, zaupnost, strpnost in znanje.

Te štiri aktivnosti so najbolj obsežne in pokrivajo večino udeležencev v šoli.

Tekom šolskega leta pa večina učiteljev in strokovnih delavcev pripravlja projekte in naloge, ki bodo pripomogle k uresničevanju prej naštetih načel.

Vsako leto se odvijajo naslednji projekti:

1. Izvajanje učenja računalništva v 3. in 4. razredu.
2. Že od leta 1994 smo vključeni v RO – računalniško opismenjevanje.
3. Zgodnje učenje angleškega jezika v 1., 2. in 3. razredu.
4. Projekt EKO ŠOLA.
5. Športni program "Zlati sonček" za učence 1., 2. in 3. razreda.
6. Veseli december – dejavnosti po izbiri otrok (1., 2., 3. razred).
7. Projekt branja v 2. in 3. razredu.
8. Lepa beseda lepo mesto najde. (3. razred)
9. Male živali. (4. razred)
10. Evropski jezikovni listovnik.
11. Priprava raziskovalnih nalog.
12. Z roko v roki.
13. Policist Leon svetuje.
14. Zdrava šola.

Šola je živ organizem. Vseskozi se spreminja in prilagaja posameznikom ter skupinam. Aktivnosti se vedno znova dopolnjujejo, nadgrajujejo in spreminjajo, tako kot se spreminjajo generacije, ki prihajajo v šolo.

V. KAKO BOMO SPREMLJALI IZVAJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

- Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali vsi udeleženci ob določenih obdobjih – izvedli bomo ankete (med tem časom pa bodo določeni učitelji in učenci, ki bodo redno beležili svoja opažanja), ki jih bodo izpolnili učitelji, starši in učenci o določeni aktivnosti, ki so je bili deležni,
- na podlagi rezultatov in analiz bomo nadaljevali, dopolnjevali in spreminjali aktivnosti znotraj vzgojnega načrta.

Predlog Vzgojnega načrta je potrdil Svet zavoda Osnovne šole Lenart.

Predsednik Sveta zavoda Osnovne šole Lenart:
Irena Čuček

Ravnatelj:
Marjan Zadravec

VI. PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

UVOD

Osnova delovanja je Ustava RS, Zakon o osnovni šoli, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Pravilnik o normativih in standardih v devetletni osnovni šoli ter drugi zakonski in podzakonski predpisi.

DOLŽNOSTI IN OBVEZNOSTI UČENCEV

- da redno in točno obiskujejo pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki jih organizira šola,
- da izpolnjujejo svoje učne in druge šolske obveznosti,
- da spoštujejo pravice drugih učencev in delavcev šole,
- da imajo spoštljiv in strpen odnos do vseh zaposlenih v šoli in izven nje,
- da sooblikujejo in upoštevajo razredna pravila,
- da v šoli in izven nje skrbijo za lastno zdravje in varnost ter ne ogrožajo zdravja in varnosti ter osebne integritete drugih učencev ter delavcev šole,
- da varujejo in odgovorno ravnaajo s premoženjem šole kot s svojo lastnino in tudi lastnino drugih učencev ter delavcev šole,
- da nesporazume rešujejo s pogovorom oziroma na drug ustrezen način,
- da zastopajo šolo na tekmovanjih in prireditvah,
- da sodelujejo pri dogovorjenih dežurstvih.

PREPOVEDI

- V šoli je prepovedano kajenje, uživanje alkohola in drog ter drugih psihoaktivnih substanc.
- Prepovedano je prihajati v šolo pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih substanc ter se udeleževati tudi drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole.

Kadar zaposleni v šoli opazi, da učenec v šoli kadi, v šolo prinaša, poseduje ali uživa alkohol, drogo ter druge psihoaktivne substance oz. je pod vplivom alkohola, droge ali drugih psihoaktivnih substanc, o tem naredi ustrezno pisno poročilo, nato pa o tem obvesti razrednika, ravnatelja in svetovalno službo, ki ustrezno ukrepajo naprej.

- V šolo je prepovedano prinašati pirotehnična sredstva in vse vrste predmetov, ki bi kakorkoli ogrožala zdravje in varnost učencev in zaposlenih v šoli. Ob vsaki kršitvi se sestavi ustrezno poročilo, obvesti razrednika in svetovalno službo, ki ustrezno ukrepajo.
- Prepovedana je uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih izdelkov v času pouka.
- Prepovedano je povzročanje materialne škode.
- Prepovedane so vse oblike nasilnega vedenja v šoli.
- Prepovedano je ogrožanje varnosti sebe in drugih.

OSNOVNA PRAVILA OBNAŠANJA

- spoštujemo vsakega posameznika,
- učenci upoštevajo navodila učiteljev in ostalih zaposlenih,
- komunikacija med vsemi se odvija spoštljivo in strpno,
- spore rešujemo na miren način,
- izsiljevanje in vse ostale oblike nasilnega vedenja niso dovoljene,
- do šolske in tuje lastnine imamo spoštljiv ter odgovoren odnos,
- k pouku prihajamo točno in pripravljeni,
- dragocene predmete puščamo doma,
- mobilnih telefonov v šoli ne uporabljamo.

Pravila obnašanja med poukom:

- učenci pred učilnico mirno počakajo na prihod učitelja,
- k uram prihajamo točno,
- med poukom je vsak učenec na svojem mestu,
- učenci morajo imeti potrebne pripomočke za delo,
- potrebno je slediti razlagi, aktivno sodelovati in zapisovati snov,
- učenec, ki bi rad nekaj povedal, mora to z dvigom roke nakazati,
- pri pouku ni dovoljena uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav,
- v primeru izostankov učenci poskrbijo, da nadoknadijo učno snov,
- med poukom lahko učenci le izjemoma zapustijo učilnico (z dovoljenjem učitelja),
- ob zaključku ure prvi zapusti razred učitelj,
- učenci odidejo za njim, ko je učilnica urejena.

Pravila obnašanja med odmorom:

- med odmori so učenci od prvega do petega razreda praviloma v svojih učilnicah,
- kratki odmori (pet minutni) so namenjeni menjavi učilnic in pripravi na pouk,
- po hodnikih in stopnicah hodimo po desni strani počasi in umirjeno,
- med odmori učenci ne zapuščajo šole,
- nepotrebno zadrževanje na straniščih in v garderobi ni dovoljeno.

VZGOJNI UKREPI

Učenec, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti in ne upošteva hišnega reda, pravil šolskega reda in oddelčnih pravil, stori kršitev.

Hujše kršitve so:

- ponavljajoče se istovrstne kršitve hišnega reda, pravil šolskega reda ali oddelčnih pravil,
- občasni neopravičeni izostanki nad 12 ur ali strnjeni neopravičeni izostanki nad 18 ur,
- uporaba pirotehničnih izdelkov v šoli ali na njenih zunanjih površinah,
- izsiljevanje učencev ali delavcev šole,
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- kraja lastnine šole, drugih učencev ali obiskovalcev šole,
- popravljanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo,
- uničevanje uradnih dokumentov in ponarejanje podatkov ter podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
- fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev ter delavcev šole,
- kajenje, prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog in drugih psihoaktivnih substanc ter napeljevanje drugih k takemu dejanju v času pouka, dnevi dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- spolno nadlegovanje učencev ali delavcev šole.

Učencu zaradi hujših kršitev pravil šolskega reda razrednik izreče vzgojni ukrep ali pripravi predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru. Razrednik vodi mapo ukrepov in opominov.

Vzgojne ukrepe za kršitve, ki niso opredeljene kot hujše kršitve, določi strokovni delavec, pri katerem je učenec izvedel kršitev. Pri tem upošteva postopnost uporabe posameznih vzgojnih ukrepov določenih s pravili šolskega reda glede na osebne značilnosti in razvojno stopnjo učenca, okoliščine, predhodne izkušnje. Strokovni delavec beleži vzgojne ukrepe v zvezek opazanj in vzgojnih ukrepov.

Šola je dolžna obvestiti Center za socialno delo in/ali policijo v primerih:

- kraje,
- hujših oblik nasilja,
- sistematičnega in dolgotrajnega nasilja, ki se nadaljuje kljub ukrepom šole,
- spolnem nasilju,
- uporabi pirotehničnih sredstev v šoli in na njenih površinah v času pouka,
- posedovanje, ponujanje, prodaja in uživanje drog ter drugih psihoaktivnih substanc v šoli oz. na njenih površinah v času pouka.

Vzgojni ukrepi so:

- vpis učenca v dnevnik opazanj,
- podaljšanje ali prekinitev obveznosti (rediteljstvo, dežurstvo),
- odstranitev učenca (od pouka, iz prostora, z dni dejavnosti, iz podaljšanega bivanja),
- razgovor z razrednikom, šolsko svetovalno službo, ravnateljem (učenec, učenec in njegovi starši in strokovni delavci zunanjih institucij),
- začasna ali stalna ukinitve pravic (status športnika, dežurstva, interesne dejavnosti, ekskurzije, dnevi dejavnosti, pravice zadrževanja v določenem prostoru, pravice uporabe predmetov, funkcije v oddelčni skupnosti).

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge ukrepe.

Izvajajo se na podlagi strokovne odločitve, ki je lahko individualna (strokovni delavec šole) ali skupinska (strokovna skupina, oddelčni učiteljski zbor, učiteljski zbor).

Strokovni delavec, ki se odloči za vzgojni ukrep, je dolžan o tem obvestiti razrednika. Razrednik obvesti oddelčni učiteljski zbor. Razrednik vodi zaznamke o izrečenih vzgojnih ukrepih.

Probleme rešujejo vsi vpleteni. Njihova dolžnost je, da se trudijo raziskati vzroke težav in poiščejo možne načine reševanja težav in pomagajo učencu pri spremembi neustreznega vedenja.

Pri ravnanju ob kršitvah pravil se upošteva načelo postopnosti reagiranja:

- Učitelj rešuje problem z učencem, po potrebi pa tudi s starši (pogovor in dogovor). Učitelj opozori učenca na kršitev pravil, njegovo odgovornost za dejanje in posledice le-tega. Z njim se dogovori za drugačno ravnanje v prihodnje oz. poravnava škode, kjer je to možno.
- Sodelovanje razrednika pri obravnavi problema (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in učenec ne spoštuje dogovora z učiteljem ali v primeru težjih kršitev). Dogovorijo se za redne stike z učencem, učiteljem, starši (dnevno, tedensko, mesečno...) za spremljanje napredka.
- Sodelovanje svetovalne službe (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in učenec ne spoštuje dogovora z učiteljem, razrednikom in starši). Začnejo se svetovalni pogovori in redni vnaprej dogovorjeni stiki z učencem, učiteljem, razrednikom, starši za spremljanje napredka.
- Sodelovanje vodstva šole (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in učenec ne spoštuje dogovora z učiteljem, razrednikom, svetovalno službo in starši). Dogovorijo se za skupne dogovorjene stike vseh prej naštetih za spremljanje napredka.
- V primerih, ko svetovalna služba presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih zgolj šolska obravnava ne more bistveno omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem priporoči pomoč zunanjih ustanov.
- V primeru zunanje pomoči učencu je obvezujoče nadaljnje timsko sodelovanje med šolo, starši in učencem (z namenom, da se zagotovi najboljša možna pomoč).